

Przedmowa do drugiego wydania	1
<i>Stefan Sowiński</i>	
Wstęp do drugiego wydania	3
<i>Józef Kalita</i>	
I. Monitorowanie przebiegu ciąży	9
Zasady biofizycznego nadzoru położniczego.....	9
<i>Krzysztof Rytlewski, Józef Kalita</i>	
Kardiotokografia	
Ultrasonografia	
Dopplerowska ocena przepływów krwi	
Samooocena ruchów dziecka dokonywana przez matkę	
Profil biofizyczny płodu	
Inne metody w okresie badań klinicznych	
Badanie równowagi kwasowo-zasadowej	
Biochemiczne monitorowanie ciąży.....	24
<i>Magdalena Krzyczkowska-Sendrakowska, Józef Kalita</i>	
II. Szczegółowe omówienie wybranych zagadnień w ciąży o patologicznym przebiegu wymagających leczenia w Oddziale Intensywnego Nadzoru Położniczego	26
Ciąża powikłana schorzeniami serca.....	26
<i>Józef Kalita, Krzysztof Rytlewski, Krystyna Karasińska-Siepak</i>	
Zmiany fizjologiczne układu krążenia w ciąży	
Przebieg ciąży w zależności od rodzaju wady serca	
Nabyte wady zastawkowe	
Wrodzone wady serca	
Profilaktyka zapalenia wsierdza i mięśnia sercowego	
Ciężarna po operacji serca	
Zaburzenia rytmu serca	
Poród i połóg u kobiet ze schorzeniami serca	
Ogólne zasady prowadzenia ciężarnych ze schorzeniami serca	
Nadciśnienie w przebiegu ciąży.....	36
<i>Krzysztof Rytlewski</i>	
Rozpoznawanie	
Nadciśnienie indukowane ciążą	
Patogeneza i patomorfologia	
Zmiany narządowe w przebiegu nadciśnienia	
Zapobieganie	
Zasady nadzoru i leczenia	
Nadciśnienie przewlekłe i nałożone	
Leczenie rzucawki	
Wybrane problemy hematologiczne w okresie ciąży.....	54
<i>Aleksander B. Skotnicki, Daria Zawirska</i>	
Niedokrwistość u kobiet ciężarnych	
Niedokrwistość z niedoboru żelaza (syderopeniczna)	
Niedokrwistość hemolityczna	
Niedokrwistość megaloblastyczna	
Niedokrwistość aplastyczna	
Układ hemostazy w ciąży	

Małopłytkowość u kobiet ciężarnych
Osoczowe skazy krwotoczne
Hemofilia A, B, choroba von Willebranda
Zespół wykrzepiania wewnątrznaczyniowego (DIC)

Wybrane ostre choroby układu oddechowego w okresie ciąży.....80

Ewa Nizankowska-Mogilnicka, Grażyna Bochenek

Zmiany fizjologiczne w układzie oddechowym
Niektóre specyficzne powikłania płucne występujące w ciąży i w okresie okołoporodowym
Obrzęk płuc w przebiegu stanu przedrzucawkowego
Obrzęk płuc wywołany przez leki hamujące skurcze macicy
Zator drogami płodowymi
Zator tętnicy płucnej
Badania radiologiczne a zagrożenie płodu
Postępowanie w astmie oskrzelowej u kobiet ciężarnych
Potencjalny wpływ astmy na ciążę
Leczenie farmakologiczne
Wpływ leków stosowanych w astmie na ciążę
Leki preferowane i kryteria wyboru
Zasady leczenia farmakologicznego
Stopniowane leczenie astmy przewlekłej
Leczenie astmy przewlekłej lekkiej w okresie ciąży
Leczenie astmy przewlekłej umiarkowanej w okresie ciąży
Leczenie przeciwzapalne
Leki rozszerzające oskrzela
Leczenie astmy przewlekłej ciężkiej w okresie ciąży
Leki przeciwzapalne
Leki rozszerzające oskrzela
Leczenie nagłego zaostrzenia astmy w okresie ciąży
Postępowanie w domu
Postępowanie w szpitalu
Postępowanie w astmie w czasie porodu
Edukacja chorych
Wpływ leków przeciwastmatycznych na ciążę
– podsumowanie wyników badań
Leki przeciwzapalne
Kromoglikan dwusodowy
Nedokromil sodu
Leki rozszerzające oskrzela
Leki antycholinergiczne

Wybrane problemy nefrologiczne w ciąży.....105

Powikłania nefrologiczne w ciąży.....105

Władysław Sułowicz, Tomasz Stompór

Fizjologia nerek w ciąży
Powikłania nerkowe podczas ciąży
Infekcje dróg moczowych
Bakteriuria bezobjawowa
Ostre zapalenie pęcherza moczowego
Ostre odmiedniczkowe zapalenie nerek
Krwimocz w ciąży
Wodonercze
Ostra niewydolność nerek związana z ciążą i porodem
Niewydolność nerek a wstrząs septyczny
Ostra martwica cewek nerkowych
Ostra martwica kory nerek
Przyczyny ostrej niewydolności nerek swoiste w ciąży
Ostre stłuszczenie wątroby u ciężarnych
Zespół hemolityczno-mocznicy
Inne przyczyny ostrej niewydolności nerek w ciąży
Leczenie dializami ostrej niewydolności nerek w ciąży

Ciąża u chorej z niewydolnością nerek.....	120
--	-----

Władysław Sułowicz, Tomasz Stompór

- Choroba nerek przebiegająca bez ich niewydolności z poziomem kreatyniny < 125 $\mu\text{mol/l}$
- Miernie nasiloną niewydolność nerek (kreatynina w zakresie 125-250 $\mu\text{mol/l}$)
- Zaawansowana niewydolność nerek (kreatynina > 250 $\mu\text{mol/l}$)
- Postępowanie z chorymi z niewydolnością nerek w ciąży
- Różnicowanie pomiędzy chorobą nerek, nadciśnieniem pierwotnym i stanem rzucawkowym
- Zatrucie ciążowe
- Leczenie
- Ciąża w poszczególnych chorobach nerek
  - Ostre kłębuszkowe zapalenie nerek i przewlekłe glomerulopatie
  - Odmiedniczkowe zapalenie nerek oraz choroby cewkowo-śródmiąższowe
  - Nefropatia odpływowa (refluksowa)
  - Kamica układu moczowego
  - Wielotorbielowate zwyrodnienie nerek
  - Nefropatia cukrzycowa
- Ciąża u pacjentki z jedną nerką
- Toczeń trzewny układowy
- Wpływ ciąży na przebieg tocznia
- Znaczenie autoprzeciwciał w ciąży
  - Monitorowanie tocznia podczas ciąży
  - Czas trwania ciąży, termin rozwiązania
  - Leczenie tocznia podczas ciąży
- Zespół nerczycowy w ciąży
- Znaczenie biopsji nerek w ciąży

Ciąża u kobiet leczonych nerkozastępczo.....	141
--	-----

Władysław Sułowicz, Tomasz Stompór

- Ciąża u chorych dializowanych
  - Prowadzenie ciąży u dializowanych
  - Programowanie dializ
  - Leczenie nadciśnienia
  - Leczenie niedokrwistości
  - Postępowanie dietetyczne
- Ciąża u chorych po przeszczepieniu nerki
  - Postępowanie u ciężarnej z przeszczepioną nerką
  - Wpływ ciąży na czynność nerki przeszczepionej
- Charakterystyka noworodków pochodzących od matek z czynnym przeszczepem
- Leki immunosupresyjne a ciąża

Wybrane problemy endokrynologiczne wikłające ciążę.....	153
---	-----

Układ podwzgórzowo-przysadkowy a ciąża.....	153
---	-----

Magdalena Krzyczkowska-Sendrakowska

- Prolaktyna
- Gonadotropiny przysadkowe
- Hormon wzrostu
- Kortykoterapia
- Tyreotropina
- Limfocytowe zapalenie przysadki mózgowej

Ciąża powikłana cukrzycą – aspekty położnicze.....	157
--	-----

Magdalena Krzyczkowska-Sendrakowska, Józef Kalita

Cukrzyca i ciąża.....	167
-----------------------	-----

Jacek Sieradzki

- Wstęp
- Przebieg cukrzycy w ciąży

Znaczenie cukrzycy dla przebiegu ciąży
 Cukrzyca ciężarnych
 Postępowanie lecznicze u ciężarnych z cukrzycą
   Planowanie ciąży
   Dieta
   Insulinoterapia
 Postępowanie z przewlekłymi powikłaniami cukrzycy
 Poród u ciężarnych z cukrzycą
 Postępowanie w cukrzycy ciężarnych
 Edukacja ciężarnych z cukrzycą
 Model kompleksowego leczenia cukrzycy w ciąży
 Wyniki kompleksowego postępowania diabetologiczno-położniczego

Choroby tarczycy a ciąża.....179

Magdalena Krzyżkowska-Sendrakowska

Wstęp
 Nadczynność tarczycy
   Leczenie nadczynności tarczycy w ciąży
   Postępowanie w przełomie tyrotoksycznym
 Niedoczynność tarczycy
 Niedobór jodu a ciąża

Choroby przytarczyc a ciąża.....187

Magdalena Krzyżkowska-Sendrakowska

Niedoczynność przytarczyc
 Nadczynność przytarczyc

Choroby nadnerczy a ciąża.....190

Magdalena Krzyżkowska-Sendrakowska

Nadczynność kory nadnerczy
 Niedoczynność kory nadnerczy
 Wrodzony zespół nadnerczowo-płciowy
 Guz wrylizujący nadnercza

Poród przedwczesny.....192

Józef Kalita, Irena Kaim

Definicja
 Etiologia
 Ocena ryzyka okołoporodowego
   Czynniki genetyczne
   Schorzenia występujące przed ciążą
   Wywiad dotyczący poprzednich ciąż
   Czynniki ryzyka występujące w ciąży
 Rozpoznanie porodu przedwczesnego
 Leczenie farmakologiczne
 Kierowanie porodem przedwczesnym

Zaburzenia objętości płynu owodniowego.....208

Józef Kalita, Piotr Chałupczak

Płyn owodniowy – powstawanie i absorpcja
 Małowodzie – diagnostyka, przyczyny i sposoby postępowania
   Metody oceny objętości płynu owodniowego
   Definicja
   Przyczyny
   Przedwczesne odpłynięcie wód płodowych
   Hipotrofia płodu
   Nieprawidłowości obserwowane w ciąży bliźniaczej
   Cięża biologicznie dojrzała
   Leki wywołujące małowodzie
   Metody monitorowania stanu płodu w małowodziu

Leczenie	
Amnioinfuzja diagnostyczna	
Amnioinfuzja profilaktyczna	
Amnioinfuzja terapeutyczna	
Przygotowanie do amnioinfuzji	
Technika amnioinfuzji	
Powikłania amnioinfuzji	
Podsumowanie	
Wielowodzie	
Przyczyny	
Leczenie	
Choroby układu nerwowego w ciąży.....	224
<i>Irena Kaim, Józef Kalita, Anna Mamak-Bałaga</i>	
Rzucawka	
Guz rękomy mózgu	
Choroby naczyniowe mózgu	
Udar mózgu	
Samoistny krwotok mózgowo-oponowy	
Porażenie nerwów	
Guzy przysadki	
Przrzuty do mózgu	
Padaczka	
Etiologia, patogenezą, objawy, rozpoznanie	
Stan padaczkowy	
Leczenie	
Umicralność okołoporodowa	
Wskazania do cięć elektrycznych u kobiet z padaczką	
Bóle głowy	
Stwardnienie rozsiane	
Miastenia	
Urazy rdzenia kręgowego	
Guzy mózgu	
Nudności i wymioty w ciąży – fizjologia, patologia i leczenie.....	239
<i>Józef Kalita, Krzysztof Zajac</i>	
Mechanizm powstawania nudności i wymiotów	
Poznane mediatory w powstawaniu nudności	
Leczenie	
Ciąża powikłana infekcją wirusową.....	246
<i>Antoni Basta, Kazimierz Pityński</i>	
Infekcja wirusem ludzkiego brodawczaka	
Rozpoznanie infekcji HPV	
Ocena makroskopowa	
Badanie kolposkopowe	
Badanie cytologiczne	
Test immunoperoxydazowy	
Hybrydyzacja DNA HPV	
Postacie infekcji HPV	
Przebieg kliniczny infekcji HPV	
Zakażenie HPV w obrębie dolnego odcinka narządu płciowego ciężarnej	
a płód i poród	
Leczenie infekcji HPV u ciężarnych	
Infekcja ludzkimi wirusami rodzaju Herpes	
Wirus opryszczki zwykłej	
Varicella-Zoster virus	
Wirus cytomegalii	
Wirus Epstein-Barr	
Wirus Herpes 6	
Wirus różyczki	
Wirus odry	

Wirus świnki
Parwovirus B19
Enterowirusy
Wirus grypy
Wirus HIV
Wirusy hepatotropowe

Ciąża powikłana schorzeniami onkologicznymi.....271

Antoni Basta, Andrzej Szczudrawa

Śródnabłonkowa neoplazja i rak inwazyjny szyjki macicy u ciężarnych
Ciąża u pacjentek z rakiem sutka
Rak jajnika w ciąży
Ziarnica złośliwa w ciąży
Chłoniaki złośliwe nieziarnicze a ciąża
Białaczki w ciąży
Czerniak złośliwy w ciąży
Rak sromu w ciąży

Najczęstsze nowotwory niezłośliwe macicy i jajników a ciąża.....286

Alfred Reroń

III. Wybrane zagadnienia ogólnochirurgiczne w praktyce położniczej.....297

Zmiany ogólnoustrojowe i ryzyko zabiegu chirurgicznego w ciąży.....297

Witold Turczynowski, Józef Kalita, Krzysztof Rytlewski

Diagnostyka ostrych schorzeń jamy brzusznej w ciąży.....299

Witold Turczynowski

Postępowanie w ostrych schorzeniach jamy brzusznej w ciąży.....300

Witold Turczynowski, Krzysztof Rytlewski, Józef Kalita

Ostre zapalenie wyrostka robaczkowego
Zapalenie pęcherzyka żółciowego
Ostre zapalenie trzustki
Niedrożność jelit
Wrzód trawienny

Postępowanie przed- i pooperacyjne.....306

Witold Turczynowski

Podstawy patofizjologiczne i leczenie zespołu septycznego.....309

Witold Turczynowski

Urazy jamy brzusznej w ciąży.....314

Witold Turczynowski, Krzysztof Rytlewski, Józef Kalita

Mechanizm urazu

Badanie chorej po urazie, ocena stanu ogólnego

Badania diagnostyczne u ciężarnych z urazami jamy brzusznej

Badania biochemiczne

Badanie ultrasonograficzne

Tomografia komputerowa

Laparoskopia diagnostyczna

Torakoskopia

Arteriografia

Postępowanie terapeutyczne z chorymi po urazach jamy brzusznej

Chore z zaburzeniami hemodynamicznymi

Chore bez zaburzeń hemodynamicznych

Poród drogami natury po przebytych cięciu cesarskim.....	325
<i>Alfred Reroń, Józef Kalita</i>	
Ciąża po przeszczepieniu narządu.....	330
<i>Wojciech Nowak, Krzysztof Rytlewski, Jerzy Skuciński</i>	
Wstęp	
Leczenie farmakologiczne	
Ciąża po przeszczepie nerki i trzustki	
Ciąża po przeszczepie wątroby	
Ciąża po przeszczepie serca	
Ciąża po przeszczepie szpiku	
Diagnostyka prenatalna wad rozwojowych – chirurgia pre- i postnatalna.....	338
<i>Jan Grochowski, Piotr Wojciechowski</i>	
IV. Wybrane zagadnienia patologii noworodka.....	344
<i>Ryszard Lauterbach</i>	
Słowo o neonatologii.....	344
<i>Ryszard Lauterbach</i>	
Resuscytacja noworodka.....	345
<i>Ryszard Lauterbach</i>	
Leki stosowane w resuscytacji noworodka	
Postępowanie po resuscytacji	
Kachektyna – tumor necrosis factor α w okresie okołoporodowym.....	365
<i>Ryszard Lauterbach</i>	
Wiadomości ogólne	
Miejsce syntezy i mechanizm działania	
Wpływ TNF na syntezę tlenu azotu	
Udział TNF w inicjacji porodu	
Udział TNF w wyzwalaniu przedwczesnego porodu	
Działanie TNF na naczynia krwionośne łożyska i płodu	
Udział TNF w powstawaniu leukomalacji okołokomorowej u płodu i noworodka	
Zagadnienia bólu u noworodka.....	373
<i>Ryszard Lauterbach</i>	
Wiadomości ogólne	
Uwarunkowania anatomiczne i funkcjonalne	
Zmiany homeostazy organizmu noworodka wywołane bólem	
Reakcje behawioralne u noworodka w odpowiedzi na ból	
Ocena bólu u noworodka	
Praktyczne zasady postępowania przeciwbólowego i sedacyjnego w oddziale intensywnej opieki nad noworodkiem	
Farmakoterapia bólu u noworodka	
Zagadnienie uzależnienia i tolerancji u noworodków leczonych opioidami	
Uwagi na temat wpływu leków stosowanych do znieczulenia matki na organizm płodu i noworodka	
Wpływ leków stosowanych u matki do znieczulenia miejscowego	
Wpływ leków stosowanych u matki do znieczulenia ogólnego	
Wstrząs – stan zagrożenia życia noworodka.....	391
<i>Ryszard Lauterbach</i>	
Wiadomości ogólne	
Klasyfikacja wstrząsu	
Wstrząs hipowolemiczny	

Wstrząs kardiogeny
Wstrząs obstruktywny
Wstrząs dystrybucyjny
Wstrząs septyczny
Leczenie

V. Wybrane zagadnienia anestezjologiczne podczas ciąży i porodu.....405

Metody znoszenia bólu porodowego.....405

Tomasz Langie

Anestezja położnicza – rys historyczny

Analgezja położnicza

Niefarmakologiczne metody znoszenia bólu

Farmakologiczne sposoby łagodzenia bólu porodowego

Analgezja parenteralna

Analgezja inhalacyjna

Analgezja regionalna (miejscowa)

Znieczulenie dokanałowe

Znieczulenie podpajęczynówkowe

Znieczulenie zewnątrzoponowe

Farmakologia środków znieczulenia miejscowego

Farmakologia perinatalna środków anestezjologicznych

Wpływ środków anestezjologicznych na noworodka z uwzględnieniem testów neurobehawioralnych

Postępowanie anestezjologiczne w ciąży wysokiego ryzyka.....423

Krzysztof Zajac

Znieczulenie do cięcia cesarskiego

Choroby serca – postępowanie anestezjologiczne

Nadciśnienie indukowane ciążą (EPH-gestoza)

Chorioamnionitis

Zator wodami płodowymi

Operacje chirurgiczne w ciąży

Wybór metody znieczulenia

Uraz podczas ciąży

Postępowanie anestezjologiczne w krwotoku położniczym.....439

Krzysztof Zajac

Zasady postępowania

Krwotok położniczy przed- i śródporodowy

Pęknięcie macicy

Krwotok położniczy poporodowy

Fizjologiczne podstawy uzupełniania objętości wewnątrznaczyniowej

VI. Elementy psychologii perinatalnej.....452

Józef Kalita, Magdalena Krzyczkowska-Sendrakowska

Zakończenie.....454

Józef Kalita

O Autorach.....455

Index.....461

